

УДК 364.043.4
DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/57-2-36>

Галина МИХАЙЛИШИН,
orcid.org/0000-0001-7038-057X
доктор філософських наук, професор,
професор кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
(Івано-Франківськ, Україна) halyna.mykhailyshyn@pnu.edu.ua

Мирослава ДОВГА,
orcid.org/0000-0003-0564-123X
доктор філософії,
методист навчально-методичного відділу
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
(Івано-Франківськ, Україна) myroslava.dovha@pnu.edu.ua

СОЦІАЛЬНИЙ СУПРОВІД ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ У ВЕЛИКОБРИТАНІЇ, ЗУМОВЛЕНИЙ ВЕЛИКОМАШТАБНИМ ВТОРГНЕННЯМ РОСІЇ НА ТЕРИТОРІЮ УКРАЇНИ

У статті актуалізовано проблему переміщених українськими сім'ями в період російської окупації території України. Питання переміщених українських сімей та осіб розглядалася ще з початку анексії Криму і до початку повного вторгнення у лютому 2022 року. Науковцями вивчалися питання теоретико-методологічного та практичного аспекту, зокрема психосоціальної допомоги внутрішньо переміщених осіб, їх дітей та сімей; проблеми надання допомоги дітям, які пережили травму через війну; забезпечення соціального супроводу вимушено переміщених осіб, сімей та дітей тощо. Розглянуто концептуальні положення поняття переміщених осіб та показано різницю між поняттям переміщена особа та біженець. Запропоновано авторське визначення поняття «переміщені особи».

Проведено інтерв'ювання та анкетування членів переміщених українських сімей протягом третього місяця війни росії на території України. Проаналізовано, які емоційні стани та почуття переважають у них на цьому періоді перебування поза межами рідної держави та домівок. Здійснено порівняльний аналіз очікувань та рівня реальної підтримки переселених українських сімей до Великобританії. Визначено проблеми, які пов'язані зі спільним, чи окремим проживанням членів усієї сім'ї.

Актуалізовано проблему соціального супроводу українських сімей у Великобританії, подано сайти інформування та допомоги українцям у період воєнного стану на території України. Проаналізовано види такої допомоги та наведено їх класифікацію. Серед найбільш поширених: отримання соціальних виплат (єдиної універсальної соціальної виплати – Universal Credit) та отримання номера соціального страхування (National Insurance), доступ до основних державних послуг, доступ до охорони здоров'я, пошук роботи та сплата податків, послуги з догляду за дітьми та освіта, пошук житла після закінчення терміну спонсорства та надання безкоштовного проходження курсів англійської мови. Встановлено, що уряд Великої Британії спростив умови, термін в'їзду, одержання візи та усіх необхідних документів. Також ухвалив велику схему допомоги українським сім'ям. Дані види допомоги спрямовані на підтримку, допомогу та соціалізацію українських сімей у іншому для них суспільстві.

Ключові слова: соціальний супровід українських сімей у Великобританії, переміщені особи, види допомоги.

Galina MIKHAYLISHIN,
orcid.org/0000-0001-7038-057X
Doctor of Philosophy, Professor;
Professor at the Department of Social Pedagogy and Social Work
Vasyl Stefanyk Precarpathian National University
(Ivano-Frankivsk, Ukraine) halyna.mykhailyshyn@pnu.edu.ua

Miroslava DOVGA,
orcid.org/0000-0003-0564-123X
Doctor Philosophy,
Methodologist at the Educational and Methodological Department
Vasyl Stefanyk Precarpathian National University
(Ivano-Frankivsk, Ukraine) myroslava.dovha@pnu.edu.ua

SOCIAL SUPPORT OF DISPLACED PERSONS IN THE UK DUE TO THE LARGE-SCALE INVASION ON THE TERRITORY OF UKRAINE BY RUSSIA

The article updates the problem of social work with Ukrainian families during the Russian occupation of Ukraine. The issue of displaced Ukrainian families and persons was considered from the beginning of the annexation of Crimea until the beginning of the full invasion in February 2022. The scientists studied the issues of theoretical, methodological and practical aspects, in particular, psychosocial assistance to internally displaced persons, their children and families; problems of providing assistance to children traumatized by the war; provision of social support to forcibly displaced persons/families and children, etc. The conceptual provisions of the concept of displaced persons are considered and the difference between the concept of displaced person and refugee is shown. The author's definition of the concept of «displaced persons» is proposed.

Interviews and questionnaires of members of displaced Ukrainian families were conducted during the third month of the Russian war on the territory of Ukraine. It is analyzed what emotional states and feelings prevail in them during this period of stay outside their native state and homes. A comparative analysis of the expectations and level of real support of resettled Ukrainian families to the UK was carried out. Problems related to the cohabitation or separate residence of members of the whole family have been identified.

The problem of social support of Ukrainian families in the UK has been updated, information and assistance sites for Ukrainians in the period of martial law in Ukraine have been submitted. The types of such aid are analysed and their classification is given. Among the most common: getting of social benefits (the only universal social benefit – Universal Credit) and receiving of a social insurance number (National Insurance), access to basic public services, access to health care, job search and tax payment, childcare and education services, housing search after the end of the term of sponsorship and the provision of free English language courses. It is established that the UK government has simplified the conditions, the term of entry, obtaining a visa and all the necessary documents. He also approved a large scheme of assistance to Ukrainian families. These types of assistance are aimed at supporting, helping and socializing Ukrainian families in a different society for them.

Key words: social support of Ukrainian families in the UK, displaced persons, types of assistance.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку українського суспільства народ України переживає невимовні страждання викликані варварським зазіханням та втручанням путінського режиму на територію незалежної та суверенної держави. Мільйони український сімей змушені іммігрувати у пошуках безпечного для життя проживання, рятуючи найдорожче: дітей, жінок та батьків. Частина переїхала у безпечні західні регіони України, а інші – покинули межі держави. Український народ зіткнувся із геноцидом 21 століття, де спостерігаємо знущання та вбивства дітей, жінок та чоловіків.

Аналіз досліджень. Поняття переміщених осіб не є новим для України. Дане питання соціального супроводу переміщених осіб досліджували як з початку збройної агресії зі сторони Росії

у ДНР та ЛНР і анексії Криму у 2014 році, так і сьогодні, низка науковців: питання психосоціальної допомоги внутрішньо переміщених осіб, їх дітей та сімей вивчали М.А. Грудій, Л.А. Мельник, Г.В. Остапчук, Ю.В. Пилипас, І.М. Семенко (Мельник Л. А та ін., 2015: 72); проблеми надання допомоги дітям, які пережили травму через війну досліджував В. М. Шевченко (Шевченко, 2022); забезпечення соціального супроводу вимушено переміщених осіб, сімей та дітей у 2022 році вивчається нами – Г.Й. Михайлишин, М.М. Довга з перших днів нападу росії на Україну. Зокрема, актуалізовано проблему соціального супроводу переміщених українських сімей у західному регіоні України та країнах Європи, особливу увагу приділено питанням організації соціального супроводу українських сімей науково-

педагогічними працівниками та студентами Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника та Польською Республікою.

Під біженцями та вимушено переселеними особами російсько-української війни відносять категорію громадян України, іноземців або осіб без громадянства, котрі були змушені покинути своє місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту. Внутрішньо переміщеними особами прийнято називати вимушених переселенців або просто переселенцями. Від біженців вони відрізняються тим, що не виїжджають за межі країни, громадянами якої є (Біженці та вимушені переселенці російсько-української війни, 2022).

В даній статті ми аналізуємо супровід українських сімей за кордоном, тому визначаємо поняття *переміщені особи*, під якими розуміємо осіб, які вимушені залишити місця свого постійного проживання через загрозу насильства, військових дій, стихійного лиха, коли їхнє життя, безпека та свобода опинилася під загрозою, які перетнули державний кордон і залишилися під опікою свого уряду.

Переміщені особи від біженців відрізняються тим, що вони залишаються під опікою свого уряду, тоді як біженці оформляють усю необхідну допомогу, приймають біженство і таким чином знаходяться під юрисдикцією іншої держави.

Для порівняння з 2014 року [Ukraine: Overview of population displacement: 2014], з 2015 року (Ukraine: Overview of population displacement: 2015) та 2022 року (Укрінформ, 2022) кількість осіб покинули місця свого проживання і визначення мовномашбатованої катастрофи, яка спіткала увесь світ, за даними ООН нами побудовано порівняльну таблицю (таблиця 1).

Станом на 24 травня 2022 року з початку повномасштабного вторгнення росії в Україну кордон ЄС та Молдовою в обох напрямках перетнули понад 7,4 млн осіб. Разом з тим, починаючи з 10 травня фіксується перевага в'їзду наших співгромадян в Україну над виїздом. За даними Державної прикордонної служби України за час війни

Таблиця 1

Кількість осіб, які покинули місця свого проживання з часу вторгнення росії на територію України за 2014, 2015 та 2022 р.

2014 (станом на липень)	2015 (станом на березень)	2022 (станом на 10 травня)
понад 1 млн осіб	понад 1 млн 941 тис. осіб	понад 11 мільйонів

повернулися додому понад 2,2 млн українських громадян.

Це і засвідчують результати опитування проведеного нами в березні 2022 року, що станом на 24.03.2022 р. кількість опитаних становила 340 осіб, а на 31.03.2022 року їх кількість зросла до 350 осіб. На запитання Які Ваші плани на майбутнє? 70% опитаних відповіли, що після закінчення жажливих подій обов'язково повертаються на рідну землю.

В країні Європи спростилися умови в'їзду та надається перша необхідна допомога (житло, харчування, працевлаштування, освіта, медицина, психологічна, юридична та фінансова підтримка) для підтримки та соціалізації українських сімей у новому соціумі.

З початку вторгнення російського агресора на територію України велику підтримку переселенцям надала Великобританія, яка в перші дні війни, як і Польща, спростила правила в'їзду з правом подати онлайн документи на «британську» візу.

Мета статті – визначення соціального супроводу переміщених осіб на територію Великобританії та їх психологічні стани щодо подальшого повернення додому на основі проведеного теоретико-методологічного та практичного дослідження.

Для досягнення поставленої мети використовувалися наступні методи:

1) метод аналізу і синтезу (визначення підґрунтя соціального супроводу переміщених українських сімей на території Великобританії, психологічний стан на третьому місяці війни, їх наукове обґрунтування);

2) кількісно-якісний аналіз (аналіз результатів дослідження);

3) абстрактно-логічний (теоретично узагальнено результати дослідження, наведено і сформульовано висновки щодо психологічного стану переміщених українських сімей на третьому місяці у Великобританії, які переїхали в результаті війни на території України);

4) було проведено опитування переміщених українських сімей, які через російську агресію на території України опинилися у Великобританії;

5) математико-статистична обробка для аналізу отриманих результатів.

Виклад основного матеріалу. Українським сім'ям, які приїжджають до Великої Британії надається повний доступ до державних послуг та підтримки місцевої влади. Зокрема, охорона здоров'я, освіта, пільги та право на роботу.

Тому на третьому місяці війни за допомогою системи «Google Форми» нами було проведено

анкетування українських сімей для визначення їхнього психологічного стану на третьому місяці війни у Великобританії. Метою опитування було визначити їх стан, чи виправдалися їхні сподівання щодо підтримки українських сімей у Великобританії, чи уся сім'я разом, які думки супроводжують Вас, що Ви відчуваєте і чи хочете додому. Нами було опитано 118 українських сімей, які перебувають на території королівства. Анкета містила 5 запитань з варіантами відповідей закритого типу.

На перше запитання «По якій програмі Ви заїхали у Великобританію?» українські сім'ї відповіли: 57,63% по Ukraine Sponsorship Scheme та 42,37% – Ukraine Family Scheme (рис. 1):

На умовах сімейної програми (Ukraine Family Scheme) за результатами опитування заїхало у Великобританію 50 осіб із 118 опитаних. Дана програма почала діяти з 04.03.2022 року.

Програми допомоги сім'ям України дозволяє прямим та найближчим членам сімей громадян Великобританії та людей, зі статусом постійного резидента у Великобританії, приїжджати до країни. Тим, хто приєднується до Програми, буде надано візу терміном на три роки, що дасть їм певність і гарантує їхнє майбутнє в країні. Програма є безкоштовною і не передбачає жодних вимог до зарплати чи мови (Програма допомоги сім'ям України: 2022). Таким чином, за Ukraine Family Scheme українці можуть працювати та навчатися, лікуватися, мати пільги, вивчати англійську мову протягом 3 років. За цією програмою житло надають родичі.

За спонсорською програмою (Ukraine Sponsorship Scheme, тобто знайти спонсора, який надасть Вам житло) поїхали у Великобританію 68 осіб із 118 опитаних. Відповідно до неї, житло надається безкоштовно до 6 місяців і це має бути чи окрема кімната, квартира, чи будинок. А спонсорам королівство буде платити 350 фунтів стерлінгів (приблизно \$450) на місяць.

Також з 15 липня 2022 року програму Житло для України було розширено для дітей, що відповідають вимогам, які вже подали заявки на отримання візи через програму. Процедура подання нових заяв відрізняється тим, що потребує перевірки запланованого спонсора на безпеку, перш ніж дитина подасть заяву на отримання візи. 28 липня 2022 року було введено нову онлайн-форму заяви для запланованих спонсорів, що дало можливість розпочати процес подачі заяви, а органу місцевого самоврядування здійснити перевірку безпеки. Після цього 10 серпня 2022 року розпочався процес подачі нових заяв на візи від дітей, які відповідають вимогам. Перевірки спонсора мають бути завершені до подачі нової заяви на візу для дитини (Довідник: Житло для українців, 2022).

Безумовно, Королівство Великої Британії дбає про безпеку людей, а особливо дітей, яким надається усі можлива підтримка для їхнього розвитку та здорового способу життя. Дана перевірка здійснюється задля безпеки дітей, оскільки почастішали випадки, коли спонсори відмовляються від матерів з дітьми. Тому дана перевірка здійснюється задля того, щоб мати з дітьми не опинилися без житла над головою.

Якщо з якихось причин, українці не можуть залишитися у поселенні, яке пропонує спонсор, тоді вони можуть скористатися такими пропозиціями (Українці у Великій Британії: повна інструкція для переселенців: 2022):

- Готельна мережа Hilton пропонує українцям житло протягом п'яти ночей.
- Airbnb пропонує житло для 100 тис. українців на короткий термін.
- На порталі Host4Ukraine можна знайти тих, хто пропонує житло або залишити своє повідомлення про те, що ви шукаєте прихисток.
- Платформа для пошуку житла, яку заснували студенти Гарварду.

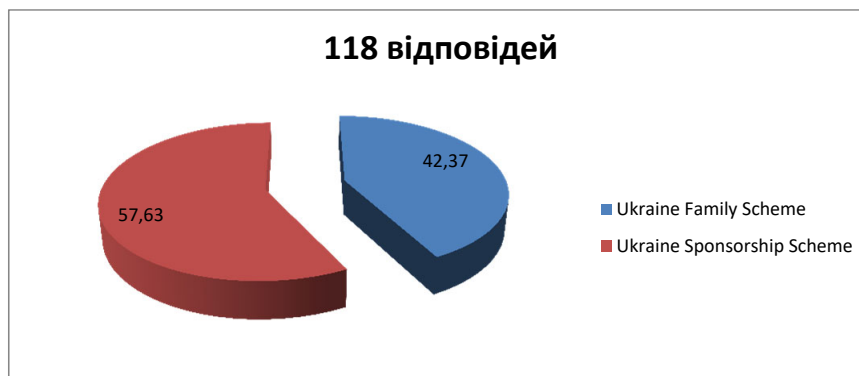

Рис. 1. По якій програмі Ви заїхали у Великобританію?

– Facebook-група [Accommodation, Help & Shelter for Ukraine](#)

– Якщо ви в Лондоні, можете винайняти житло на короткий час зі знижкою в Inn Town. Для цього напишіть лист на hello@inntownapartments.com.

– Якщо хочете орендувати приватне житло, можете звернутися до консультаційного центру місцевої влади і знайти адресу найближчого пункту або зв'язатися з ними онлайн. Ще вам може знадобитися [інструкція](#) від уряду, на що звертати увагу, коли орендуєте житло у Великій Британії.

– Шукати житло на сайтах: rightmove.co.uk та zoopla.co.uk

Також, незалежно від того за якою програмою Ви заїхали у Сполучене Королівство, Вам потрібно подати біометричні дані протягом 6 місяців після прибуття до нього. Після цього Ви очікуєте на Biometric residence permits (BRPs), яке дійсно до 12.2024 року.

На запитання «Чи уся сім'я разом?» більшість опитаних зазначили, що ні (72,88%), а тільки 27,12% – разом уся сім'я (рис. 2):

По результатах опитування більшість українських сімей (86 осіб) не разом і тільки 32 українські сім'ї разом. Тому при спілкуванні з цими сім'ями більшість з них хочуть повернутися назад додому, до своїх чоловіків, чекають на Biometric residence permits (BRPs), щоб поїхати додому.

Третє запитання «Чи виправдалися Ваші очікування щодо підтримки українських сімей у Великобританії?», на яке переселені українські сім'ї відповіли 26,3% – задоволені, 18,6% – не задоволені і 55,1% – не зовсім задоволені (рис. 3):

Як бачимо по результатах опитаних українських сімей у більшості не виправдалися очікування щодо підтримки у Великобританії (65 осіб), 31 особа цілком задоволена і 22 особи – ні. За словами опитаних більшість з них не задоволені підтримкою у Великобританії, зумовлено це тим, що

Рис. 2. Чи уся сім'я разом?

Рис. 3. Чи виправдалися Ваші очікування щодо підтримки українських сімей у Великобританії?

для того, щоб чогось добитися потрібно докладати максимум зусиль та постійно очікувати, повторно подавати та заповнювати анкети, бо часто приходять відмови. Для прикладу, є такі школи які дітей відразу взяли на навчання (залежно який район), а є такі, а що батьки очікують відповіді уже 2 місяці. А місцева влада не виділяє місць для дитини, або виділяє в тому районі досить далеко. При тому що через кожні 100 метрів інша школа. Можливо це зумовлено тим, що у Великобританії багато проживає людей і місць по школах не вистачає, і діти стоять в чергах, буває і таке, що очікують місць майже рік.

Наступне запитання «Яку допомогу одержали у Великобританії?» українські сім'ї зазначили 39,83% – житло і харчування, 23,73% – працевлаштування, 2,54% – медична, 26,27% – освіта та 7,63% – інші пільги (рис. 4):

По результатах опитування українських сімей, більшість одержали допомогу у житлі і харчуванні (47 осіб), працевлаштування (28 осіб) і освіта (31 особа).

Види допомоги, якими можуть скористатися українці у Великобританії подано нами у таблиці (Глосарій: 2022; Using the «UK Immigration: ID Check» app»: 2022) (табл. 2).

На запитання «Які думки супроводжують Вас зараз?» українські сім'ї відповіли 35,59% – коли закінчиться війна повернутися на рідну землю, 39,83% – повернутися додому до закінчення війни, 10,17% – залишитися і 14,41% – важко сказати (рис. 5):

По результатах опитування більшість українських сімей планують повернутися додому (81 особа), з них 47 осіб до закінчення війни на території України.

Як ми бачимо людям важко адаптуватися до нового середовища і вони як би інші країни їм не допомагали хочуть повернутися додому. Здебільшого це сім'ї, в яких хтось залишився вдома, які в

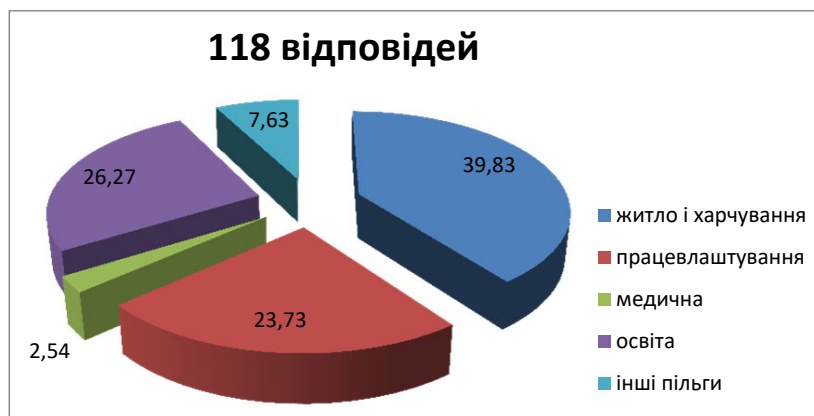

Рис. 4. Яку допомогу одержали у Великобританії?

Таблиця 2

Види допомоги, яку можуть одержати українці, перебувачи у Великобританії

№ п/п	Види допомоги	Класифікації допомоги	Посилання куди можна звернутися за допомогою
1	2	3	4
1	Отримання соціальних виплат та отримання номера соціального страхування	Доступ до соціальних виплат	https://find-your-nearest-jobcentre.dwp.gov.uk/search.php https://www.gov.uk/browse/benefits https://www.mygov.scot/benefits-support
		Подача заявки на універсальну виплату онлайн	https://www.citizensadvice.org.uk/helptoclaim https://www.gov.uk/apply-universal-credit
		Номер соціального страхування	https://www.gov.uk/apply-national-insurance-number
2	Доступ до основних державних послуг	Ваща місцева влада	https://www.gov.uk/find-local-council
3	Доступ до охорони здоров'я	Регістрація у лікаря загальної практики – сімейного лікаря (ДжіПі)	http://www.nhs.uk/nhs-services/gps/how-to-register-with-a-gp-surgery https://www.nhsinform.scot/care-support-and-rights/nhs-services/doctors/registering-with-a-gp-practice
		Доступ до ліків	http://www.nhs.uk/Service-Search/Pharmacy/LocationSearch/10
		Доступ до медичної допомоги у екстреній ситуації	http://www.nhs.uk/nhs-services/urgent-and-emergency-care-services/when-to-call-999
		Центр термінового лікування або клініка прийому без попереднього запису	https://www.nhs.uk/service-search/other-services/Urgent%20Treatment%20Centre/LocationSearch/10022
		Служби психологічної підтримки	https://www.lifelinehelpline.info/ https://www.mindingyourhead.info/services https://www.supportinmindscotland.org.uk/ https://www.mind.org.uk/about-us/mind-cymru/ https://www.supportinmindscotland.org.uk/ https://www.nhs.uk/mental-health/ https://www.nhsinform.scot/illnesses-and-conditions/mental-health/hubofhope.co.uk/
		Медичний догляд та послуги під час вагітності та після народження дитини	https://www.gov.uk/browse/childcare-parenting/pregnancy-birth https://www.nhsinform.scot/ready-steady-baby
		Стоматологія / стоматологічний догляд та послуги	https://www.nhs.uk/nhs-services/dentists/dental-costs/how-much-will-i-pay-for-nhs-dental-treatment/ https://www.nhsinform.scot/care-support-and-rights/nhs-services/dental/receiving-nhs-dental-treatment-in-scotland
Догляд за зором	https://www.nhs.uk/nhs-services/opticians/ https://www.nhshighland.scot.nhs.uk/publications/documents/fact%20sheets/guide%20to%20eye%20examinations%20scotland.pdf		

1	2	3	4
4	Пошук роботи та сплати податків	Пошук роботи	https://www.gov.uk/find-a-job https://uk.indeed.com/ https://www.reed.co.uk/ https://www.cv-library.co.uk/ https://jobs.theguardian.com/jobs/ https://www.totaljobs.com/ https://www.monster.co.uk/ https://www.gov.uk/contact-jobcentre-plus https://www.gov.uk/prove-right-to-work https://www.gov.uk/employment-status/worker https://www.citizensadvice.org.uk/work/rights-at-work
		Підтвердження професійних кваліфікацій для їхнього визнання у Великій Британії	https://www.gov.uk/government/publications/professions-regulated-by-law-in-the-uk-and-their-regulators
		Ваші права та захист на роботі	https://www.gov.uk/employment-status https://www.gov.uk/employment-status/worker
		Рівноправність і запобігання дискримінації на робочому місці	http://www.equalityadvisoryservice.com/
		Сплата податку	https://www.gov.uk/guidance/check-employment-status-for-tax https://www.gov.uk/government/organisations/hm-revenue-customs https://www.gov.uk/estimate-income-tax
5	Послуги з догляду за дітьми та освіта	Догляд за дітьми	https://www.childcarechoices.gov.uk/ https://www.gov.uk/get-childcare https://gov.wales/help-paying-childcare https://www.nidirect.gov.uk/information-and-services/parenting-and-childcare/childcare https://www.parentclub.scot/
		Освіта	https://www.gov.uk/find-local-council https://www.gov.uk/schools-admissions/admissions-criteria https://www.gov.uk/apply-for-primary-school-place https://www.gov.uk/apply-for-secondary-school-place https://www.nidirect.gov.uk/articles/applying-school-place https://www.scis.org.uk/information-for-parents/
		Діти та молодь з особливими освітніми потребами та інвалідністю (SEND)	https://www.gov.uk/find-local-council https://enquire.org.uk/ https://enquire.org.uk/
		Подальша освіта (до 19 років)	https://www.gov.uk/further-education-courses https://www.gov.uk/courses-qualifications https://www.saas.gov.uk/contact-us
		Подальше навчання та освіта для дорослих	https://nationalcareers.service.gov.uk/find-a-course
		Подальше навчання та освіта для дорослих	https://nationalcareers.service.gov.uk/find-a-course
		Стажування	https://www.apprenticeships.gov.uk/
		Вища освіта	https://www.ucas.com/explore/subjects
		Вчителі з України	https://getintoteaching.education.gov.uk/ https://teachinscotland.scot/ https://educators.wales/teachers https://gtcni.org.uk/professional-space/professional-competence/getting-into-teaching https://teaching-vacancies.service.gov.uk/

1	2	3	4
6	Пошук житла після закінчення терміну спонсорства	Оренда будинку	https://www.gov.uk/prove-right-to-rent https://www.gov.uk/government/publications/how-to-rent/how-to-rent-the-checklist-for-renting-in-england https://www.gov.scot/policies/private-renting/private-tenancy-reform/ https://www.gov.scot/policies/social-housing/
		Допомога безпритульним	https://www.citizensadvice.org.uk/scotland/housing/finding-a-place-to-live1/if-youre-homeless-or-at-risk-of-homelessness/ https://www.shelter.org.uk/

Рис. 5. Які думки супроводжують Вас зараз?

перші дні вивозили найдорожче (своїх дітей), щоб їх уберегти від війни яка, розпочалася 24 лютого 2022 року.

Висновки. Таким чином, уряд Великої Британії спростив умови в'їзду, надав можливість отримати документи на британську візу онлайн, ухвалив велику схему допомоги українським сім'ям, зокрема отримання соціальних виплат та отримання номера соціального стахування, доступ до основних державних послуг, доступ до охорони здоров'я, пошук роботи та сплати податків, послуги з догляду за дітьми та освіта тощо. Усі українська спільнота дуже вдячна за підтримку та допомогу. Але як показують результати нашого

дослідження більшість українців усім серцем хочуть повернутися додому, мотивуючи це тим, що це наша Рідна Земля, там є наше українське коріння, хто як не наші діти будуть відбудовувати Українську державність та наші чоловіки гинуть задля того, щоб ми могли повернути у незалежну ні від кого ДЕРЖАВУ.

Безумовно, за час вторгнення росії на територію незалежної та суверенно української держави розширилася система соціальної допомоги та волонтерство, якої ще не бачив світ. Така допомога зумовлена саме приєднанням національних зусиль українців та світу й підтримки українського народу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Біженці та вимушені переселенці російсько-української війни. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>
2. Глосарій. URL: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/1067249/Ukraine_Welcome_Pack_and_Beneficiary_Guidance_-_UK.pdf
3. Довідник: Житло для українців. URL: <https://www.gov.uk/guidance/homes-for-ukraine-guidance-for-parents-or-legal-guardians-children-and-minors-applying-without-parents.uk>
4. Програма допомоги сім'ям України. URL : <https://www.gov.uk/government/publications/the-uk-stands-with-ukraine/66981c93-6330-4a24-9e91-dcd976726280>
5. Психосоціальна допомога внутрішньо переміщеним дітям, їхнім батькам та сім'ям з дітьми зі Сходу України : посіб. для практиків соціальної сфери / Мельник Л.А. та ін. ; за ред. Волинець Л.С. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Калита», 2015. 72 с.
6. Ukraine: Overview of population displacement (as of 23 March 2015). URL : <https://reliefweb.int/map/ukraine/ukraine-overview-population-displacement-23-march-2015>
7. Ukraine: Overview of population displacement (as of 2 July 2014). URL : <https://reliefweb.int/report/ukraine/ukraine-overview-population-displacement-2-july-2014-infographic>

8. Українці у Великій Британії: повна інструкція для переселенців. URL : <https://mc.today/uk/ukrayintsi-u-velikij-britaniyi-povna-instruktsiya-dlya-pereselentsiv/>
9. Шевченко В. М. Як допомогти дітям, які пережили травмуючі події. URL : <https://vseosvita.ua/webinar/yak-dopomohty-ditiam-iaki-perezhyly-travmuiuchi-podii-praktychnyi-keis-dlia-fakhivtsiv-668.html>
10. Укрінформ. Через війну понад 11 мільйонів українців стали вимушеними переселенцями. URL : <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3479695-cerez-vijnu-ponad-11-miljoniv-ukrainciv-stali-vimusenimi-pereselencami.html>
11. Using the «UK Immigration: ID Check» app». URL : <https://www.gov.uk/guidance/using-the-uk-immigration-id-check-app>

REFERENCES

1. Bizhentsi ta vymusheni pereselentsi rosiisko-ukrainskoi viiny. [Refugees and Internally Displaced People of the Russian-Ukrainian War]. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki> [in Ukrainian].
2. Hlosarii. [Glossary]. URL: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/1067249/Ukraine_Welcome_Pack_and_Beneficiary_Guidance_-_UK.pdf [in Ukrainian].
3. Dovidnyk: Zhytlo dlia ukrainsiv. [Reference guide. Housing for Ukrainians]. URL: <https://www.gov.uk/guidance/homes-for-ukraine-guidance-for-parents-or-legal-guardians-children-and-minors-applying-without-parents.uk> [in Ukrainian].
4. Prohrama dopomohy simiam Ukrainy. [Assistance Program for Families of Ukraine]. URL : <https://www.gov.uk/government/publications/the-uk-stands-with-ukraine/66981c93-6330-4a24-9e91-dcd976726280> [in Ukrainian].
5. Psykhosotsialna dopomoha vnutrishno peremishchenym ditiam, yikhnim batkam ta simiam z ditmy zi Skhodu Ukrainy : posib. dlia praktykiv sotsialnoi sfery [Psychosocial care for internally displaced children, their parents and families with children from the East of Ukraine : a guide for social practitioners] / Melnyk L.A. ta in. ; za red. Volynets L.S. Kyiv : TOV «Vydavnychiy dim «Kalyta», 2015. 72 s. [in Ukrainian].
6. Ukraine: Overview of population displacement (as of 23 March 2015). [Ukraine: Overview of population displacement (as of 23 March 2015)]. URL : <https://reliefweb.int/map/ukraine/ukraine-overview-population-displacement-23-march-2015> [in Ukrainian].
7. Ukraine: Overview of population displacement (as of 2 July 2014). [Ukraine: Overview of population displacement (as of 2 July 2014)]. URL : <https://reliefweb.int/report/ukraine/ukraine-overview-population-displacement-2-july-2014-infographic> [in Ukrainian].
8. Ukrainci u Velykii Brytanii: povna instruktsiia dlia pereselentsiv. [Ukrainians in the UK: a complete guide for displaced people]. URL : <https://mc.today/uk/ukrayintsi-u-velikij-britaniyi-povna-instruktsiya-dlya-pereselentsiv/> [in Ukrainian].
9. Shevchenko V. M. Yak dopomohty ditiam, yaki Perezhyly travmuiuchy podii. [How to help children who have experienced traumatic events]. URL : <https://vseosvita.ua/webinar/yak-dopomohty-ditiam-iaki-perezhyly-travmuiuchi-podii-praktychnyi-keis-dlia-fakhivtsiv-668.html> [in Ukrainian].
10. Ukrinform. Cherez viinu ponad 11 milioniv ukrainsiv staly vymushenymy pereselentsiamy. [Because of the war, more than 11 million Ukrainians became forced migrants.]. URL : <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3479695-cerez-vijnu-ponad-11-miljoniv-ukrainciv-stali-vimusenimi-pereselencami.html> [in Ukrainian].
11. Using the «UK Immigration: ID Check» app». URL : <https://www.gov.uk/guidance/using-the-uk-immigration-id-check-app>